

Materiały do historii Instytutu Radowego i Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie w 80. rocznicę otwarcia

Redaktor: Edward Towpik

Polskie Towarzystwo Onkologiczne, Warszawa 2012,
s. 363, ilustr., ISBN 978-83-936309-0-5

Bardzo cenna jest troska o zachowanie w społecznej pamięci losów wybitnych przedstawicieli i instytucji polskiej medycyny. Dlatego na wielkie uznanie zasługuje trud autorów i redaktora materiałów historycznych Instytutu Radowego i jego kontynuatora Instytutu Onkologii w Warszawie. „Materiały...” ukazały się dzięki pomocy finansowej Fundacji im. Jakuba hr. Potockiego i Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Dzieło wykorzystuje m.in. uprzednie tematyczne wydawnictwa Instytutu oraz artykuły zamieszczone głównie w jego periodyku „Nowotwory”.

Pierwsza część obejmuje czas od powstania Instytutu Radowego do otwarcia Instytutu Onkologii. Omawia zasługi Marii Skłodowskiej-Curie, jej korespondencję, 20 lat działalności Instytutu, jego losy w czasie wojny, okupacji i powstania, powojenną odbudowę i starania o nowe Centrum Onkologii na Ursynowie.

Największą drugą część zajmują relacje dziejów poszczególnych dyscyplin onkologicznych i jednostek Instytutu: radioterapii, patologii, fizyki medycznej, badań podstawowych, torakochirurgii, radiodiagnostyki, anestezjologii, medycyny nuklearnej i chemioterapii oraz klinik chirurgii onkologicznej i onkologii ginekologicznej.

Trzecia część to sylwetki dwunastu najwybitniejszych, już nieżyjących osób związanych z oboma Instytutami.

Ich nazwiska i osiągnięcia są, a na pewno powinny być, znane historii nie tylko samej onkologii, lecz całej medycyny.

Ciekawe wiadomości zawiera również czwarta część dzieła — wspomnienia sześciu wybitnych naukowców, profesorów i kierowników jednostek obu Instytutów.

Bogactwo informacji o dziejach Instytutów i licznych związanych z nimi wybitnych ludzi idzie w parze z bogactwem dokumentacji. Należy tu wymienić mnogie fotografie (osób, grup, budynków, wnętrz, dokumentów, pism i wydawnictw), rysunki i schematy oraz tabele i zestawienia. Dokumentację uzupełniają: przypisy do każdej z części, zajmujące 27 stron książki oraz spis nazwisk na 12 stronach (w dwu kolumnach).

Na szczególne uznanie zasługuje strona edytorska. Świetna typografia, kredowy biały papier, jasna dyspozycja całości i jej części, piękna kilkubarwna, twarda i sztywna okładka. Format książki A4.

Księga jest świetnym potwierdzeniem spełnienia się życzeń założycielki Instytutu Marii Skłodowskiej-Curie: „Mojem najgorętszym życzeniem jest powstanie Instytutu Radowego w Warszawie” i pierwszego jego dyrektora — Franciszka Łukaszczyka: „Instytut był pomyślany od razu jako placówka naukowa, którą jej założycielka chciała widzieć na wyższym poziomie i ten poziom chciała zabezpieczyć w różny sposób i wiele czasu i rozmów na to poświęcała”. W ciągu 80-letnich dziejów obu Instytutów niosły one specjalistyczną pomoc rzeszom chorych, zapewniały wysoki poziom onkologii. Lekturę książki należy zalecić wszystkim interesującym się dziejami polskiej medycyny ze szczególnym uwzględnieniem dziedziny onkologii.

HENRYK GAERTNER — KRAKÓW